

heimelijk begraven.

Louis XIV Kardinaal Richelieu was ten gevolge van een verkeerde anale therapie overleden. (Mes nr. 6)

Blanche en Hertog De dokters maakten acht maal gebruik van een schaar en tweemaal van een lancet. (H. Zeven Acht)

Louis XIV Maar ik gaf geen kik, lag doodstil.

Hertog en Blanche (grinnikend) Doodstil.

Louis XIV En zelfs mijn ademhaling bleef rustig. (demonstratie daarvan. Ondertussen ploffen B. en H. ietwat kunstiger als finishing touch 2 anderssoortige messen bij de rest; L. schreeuwt het nu uit: Maria!, trekt overblijvende manchette van Hs arm en wordt op hetzelfde moment naar beneden geschoven. H. en B. houden de tafel schuin. Tafel wordt omgedraaid en L. wordt tussen de vier poten gewurmd annex kussen als soelaas. Vier tafelpoten fungeren als zetelframe van deze zgn. troon)

Blanche Nog diezelfde avond hield hij een raadzitting, waar hij echter zoveel pijn had dat het zweet op zijn voorhoofd stond.

Louis XIV (Terwijl H. een spons boven zijn hoofd uitperst) Mijne Heren, pijn veredelt.

Blanche De volgende dag ontving hij enkele gezanten, omdat hij duidelijk wilde laten blijken dat hij niet op sterven lag, maar ook toen was duidelijk aan zijn gezicht te zien dat hij ontzettende pijn leed.

Louis XIV (H. heeft hem ondertussen een bordje met daarop ONTZETTENDE PIJN. om de hals gehangen) Mijne Heren, pijn veredelt.

Blanche In de loop van die dag -de negentiende november 1686- scheen hij plotseling op te knappen, hij neuriede zelfs en kreeg een jichtaanval, hetgeen men als een gunstig voorteken beschouwde. (L. hangt ondertussen neuriënd het bordje PIJN VEREDELDT. = ommezijde van het ONTZETTENDE PIJN. bordje aan een wand)

Hertog (zakelijk reciterend aan zijn lessenaar, heeft sigaret opgestoken) Zijne Majesteit was echter nog lang niet in orde en op 6 december achtte de eerste chirurg het noodzakelijk de wond opnieuw open te maken omdat hij bang was dat deze niet mooi zou helen. Omdat de chirurg de zaak twee dagen later nog niet vertrouwde, herhaalde hij de ingreep en op 10 december ging hij over tot een ernstige operatie, waarbij de koning zes uur zoveel pijn leed, dat het volgens madame de Maintenon was of hij geradbraakt werd. Hij leed nog ruim een week veel pijn, doch herstelde daarna helemaal.

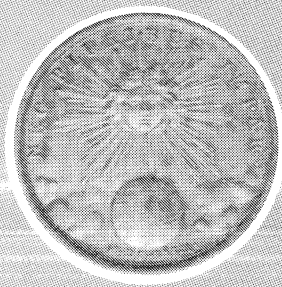
Louis XIV (die zijn keel al enkele maal had geschraapt, krijgt eindelijk permissie om te spreken) Wordt het niet tijd om nog eens een papieren conversatie in te lassen. Maar dan een spectaculaire papieren conversatie, wel te verstaan.

Blanche Nog even zeggen dat anale operaties toen in de mode kwamen en de barbiers-chirurgen overstelpel werden met patiënten die helemaal niet hoefden geopereerd te worden. Men sprak dan ook over 1686 als het jaar van de fistel. (Spuit boven Ls. bordje van zoëven 1686 HET JAAR VAN DE FISTEL)

Louis XIV (gaat op de grond liggen, terwijl hij een laken over zich heen trekt) A propos, het

was die fistel die mijn slecht humeur in de tachtiger jaren te verantwoorden heeft. Niet ik dus. Even rechtzetten nietwaar. Slaap wel. (Lichten uit. Maar onmiddellijk weer aan.)

Louis XIV (rechttop leunend) Ik vereenvoudig de zaken wel een beetje. Want normaal is er nog een heel ritueel, grand en petit coucher. Bij de petit coucher b.v. zit ik daar op mijn troon (wijst naar chaise percée) en doe ik ten aanschouwe van enkele gentilshommes mijn behoefte d.w.z. meestal zogezegd, ja, bijna altijd zogezegd. Stel u voor. Ja, waarom niet, mijn lichaam was inderdaad hun idool. En het mijne trouwens ook. Zodus...Maar soit. Een andere keer. Ik heb al genoeg afgezien. (Lichten terug uit)

III

(Louis XIV ligt op de grond, onder laken en slaapt. Hertog aan hoge lessenaar en B. op haar tafel aan de andere kant van de bühne.)

Hertog Hoe laat is het Blanche?

Blanche Vijf voor acht. Waarom?

Hertog Dan hebben we nog vijf minuten. Vijf minuten dat hij ons niet hoort.

Louis XIV Ik hoor u wel degelijk, hertog, ook al word ik verondersteld pas om 8 uur wakker te worden.

Hertog Jaja, maar ondertussen slaapt u dus. Nog vijf minuten.

Louis XIV Zogezegd.

Hertog (kwaad) En onderbreek me niet altijd met die flauwekul. (wendt zich tot het publiek) Die oppervlakkigheid dus, waarover ik het had.

Blanche De gesticulerende machine.

Hertog Zijne Majesteit was detailbezeten. Ik ben ook detailbezeten, maar op een andere manier. Alleen spiegels zijn voor mij insignificante details.

Blanche Het pars pro toto-effect.

Hertog Die optiek, ja. Natuurlijk, wat is significant? Zeker niet significant waren de details waarmee Zijne Majesteit altijd gepreoccupeerd was. Het was infantiel om zien hoe hij scènes kon maken over de allonggebruik van een officier die volgens hem te lang was, te overdadig gepoederd, te ik-weet-niet-wat. Hij heeft het zelfs zover gebracht dat hij in 1690 de functie van contrôleur de perruques creëerde.

Louis XIV Nog drie minuten.

Blanche Je moet er wel bij zeggen dat het ook

een handig manoeuvre was om de schatkist te vullen. Die nieuwe functie moest immers gekocht worden, zwaar betaald. En zijne majesteit wist dat vele burgers-parvenus op die manier maar al te graag gentil-homme werden. Rijke burgers die er hun geld voor over hadden om een schijn van aristocratie te verspreiden bij gebrek aan beter. In zekere zin, hertog, maakte zijne majesteit dus de geldingsdrang van die nieuwe rijken belachelijk door hen een dergelijke groteske titel als adellijke appetizer te serveren. Die ze nog gretig slikten ook. (doet burger na) Mijn zoon is contrôleur de perruques. (andere burger jaloers) Vraiment?!

Louis XIV Ik denk dat ik ga wakker worden. Anders maken ze me toch alleen maar belachelijk.

Hertog Dat zijn verklaringen achteraf, Blanche. Zeer scherpzinnig, maar te scherpzinnig voor iemand als hem daar. (tot het publiek) U kent toch dat slag van mensen die altijd wel iets te zeggen hebben over ik-weet-niet-welke pruts. Kwestie van zich op één terrein - hoe onbenullig ook - te kunnen onderscheiden. Des bas détails. Vooral wat zijn troepen betref. Niet over tactisch-strategische kwesties neen, neen, de onnozelle uiterlijkheden, een pluim hier of daar, een lint zus of zo, des casques bleus voor zijn lijfwacht, een oefening die niet en carré maar en quadrangle moest worden uitgevoerd - of omgekeerd - ... En dat voortdurende gezeur over tierlantijntjes te Versailles. Elke dag stond hij daar om aanmerkingen te maken - aanbevelingen zei hij zelf - over de straal van een fontein die toch wel een meter hoger moest spuiten, maar dan moest wel te verstaan ook de beeldengroep dienovereenkomstig worden aangepast: 20 cm hoger b.v. Het majestueuze effect veronderstel ik. Of sinaasappelbomen die daar niet maar wel hier ergens moesten staan want de zon zou hen anders enz. Ja, zelfs hoeveel appelsienen. (spuit ondertussen een klok op de achterwand, wijzers op acht uur)

Louis XIV (onderbreekt H.) Neen, La Porte, ik ben geen vadsige koning. Ik wil geen Lodewijk De Vadsige worden.

Hertog (onbegrijpend) Maar daarover gaat het helemaal niet.

Louis XIV (huid-berispand) Zijne Majesteit hallucineert, domkop. (De klok is af, wijzers staan pal op 8 uur, een klokradio begint te zoemen, een tape wordt afgedraaid met een uitreksel uit Saint-Simons beschrijving van le lever du roi. Personages brengen een pantomime.) Om acht uur maakte de eerste kamerdienaar (H. doet B. teken dat zij kamerdienaar moet spelen), die in de kamer van de koning sliep, Zijne Majesteit wakker. (B. schudt aan Ls schouder, maar L. draait zich nukkig-grommend op zijn andere zij; B.: Word dan toch wakker, Majesteit, de eerste toeristen zijn hier. L.: Wie?) De eerste dokter, de eerste chirurg en zijn voedster zolang zij leefde, kwamen dan tegelijkertijd binnen. Zij gaf hem een ochtendzoen terwijl dokter en chirurg Zijne Majesteit afroogden want hij transpireerde 's nachts overvloedig. (B. doet H. teken om L. een zoen te geven m.a.w. om voor voedster te spelen, zij wil voor dokter spelen en heeft al een handdoek in aanslag maar H. weigert. Cassette